

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
профессор Ҳуҷивоҳзода К.Х.

«20»

01 * нон

2023 с.

ХУЛОСА

Шурои олимони факултети баҳисобгирий ва иқтисоди ракамии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Диссертатсия дар мавзуи “Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ” аз ҷониби Фаниев Убайдулло Файзалиевич дар кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Фаниев Убайдулло Файзалиевич соли 2017 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро аз руи ихтисоси баҳисобгирии бухгалтерӣ, таҳлил ва аудит хатм кардааст.

Ҳангоми иҷрои диссертатсия Фаниев Убайдулло Файзалиевич ассистенти кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият намудааст.

Роҳбари илмӣ - Низомов Самариддин Фахриевич – доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудири кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Диссертатсия зери унвони «Совершенствование системы управления затратами с целью обеспечения стратегии импортозамещания (на примере промышленных предприятий РТ)» ва роҳбари илмӣ н.и.и., дотсент Мирзохонов Сироҷиддин Олтибоевич дар Шурои олимони факултети баҳисобгирию иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 27.02.2018, №06 тасдиқ гардидааст. Бинобар сабаби ҷамъоварии микдори зиёди маълумотҳои амалӣ, майлкунихои натиҷаҳои таҳқиқот ба самти корҳои илмӣ – таҳқиқотии кафедра мавзуи диссертатсия зери унвони «Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ» дар ҷаласаи Шурои олимони ДМТ аз 19. 01. 2019 суратчаласаи №06 аз нав иваз ва тасдиқ шудааст.

Роҳбари илмӣ н.и.и., дотсенти кафедраи баҳисобгири бухгалтерии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Мирзохонов Сироҷиддин Олтибоевич.

Соли 2020 роҳбари илмии унвонҷӯ Мирзохонов Сироҷиддин Олтибоевич бо сабаби беморӣ аз дунё гузаштанд, аз ин сабаб бо қарори шурои олимонӣ ДМТ аз 05 майи 2020, суратчаласаи №11 доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудири кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити факултети баҳисобгирию иқтисодии ДМТ, Низомов С.Ф роҳбари илмии Фаниев Убайдулло файзалиевич таин гардид.

Тули солҳои 2018-2022 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллӣ Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Шаҳодатнома оиди супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз ҷониби шуъбай омодакунӣ кадрҳои илмӣ ва илмӣ - педагогии Донишгоҳи миллӣ Тоҷикистон оиди тасдиқи супоридани имтҳон аз фанни забони англисӣ (протоколи №14. №03/4-64 аз 11.06.2022//Шаҳодатномаи №256) бо баҳои 4, таърих ва фалсафа илм) (протоколи №22. №03/4-64 аз 14.12.2022//Шаҳодатномаи №338)-бо баҳои 4 Маълумотномаи № 84 дода шудааст.

Аз руи натиҷаҳои экспертизаи диссертатсия дар мавзуи «Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ» хулосаи зерин бароварда шуд:

1. Баҳодихии мубрам будани мавзуи диссертатсия.

Диссертасия дар мавзуи актуалий навишта шудааст, дорои навғониҳои илмӣ мебошад ва ба ҳалли масъалаҳои ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ баҳшида шудааст.

2. Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот.

Саҳми шахсии муаллиф дар ҷамъбастиқунӣ, банизомдарорӣ, аниқ ва пурра кардани равишҳои назариявию методии ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ бо назардошти ҳусусиятҳои истеҳсоли масолеҳи соҳтмонӣ ифода меёбад. Дар асоси таҳқиқот низоми баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ барои корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ таҳия карда шудааст.

3. Дараҷаи эътиимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот.

Бо истифодаи усулҳои маҳсус дар рафти иҷрои таҳқиқот, боэътиимодии маълумот, ҳаҷми кифояи маводи таҳқиқотӣ, коркарди омории натиҷаҳои кор, интишорот, маърузаҳо дар конференсияҳои илмию амалӣ тасдиқ мешавад. Хулоса ва тавсияҳо бо таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ асос ёфтаанд

4. Навғонии илмии таҳқиқот.

Навғонии таҳқиқот дар таҳияи асосҳои назариявӣ - методӣ коркарди тавсияҳои амалӣ оид ба такомули ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ ифода меёбад. Натиҷаҳои муҳими таҳқиқот, ки дорои навғонии илмӣ мебошанд, ин нуктаҳоро дар бар мегиранд:

1. Ҷиҳатҳои назариявӣ ва методии ташкили низоми баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои соҳаҳо ва муҳити фаъолияти гуногун таҳқиқ ва нақши онҳо дар низоми идоракунии субъектҳои хочагидорӣ муқаррар ҷадвал мегирад:

2. Таҷрибаи ташаккул ва рушди баҳисобгирии идоракунӣ дар мамлакатҳои рушдёфта таҳлил ва баҳодиҳӣ карда шуда, ҷиҳатҳои мақбули он барои татбиқ дар низоми идоракунии корхонаҳои истеҳсолии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва пешниҳод карда шудаанд.

3. Ҳусусиятҳои соҳавии фаъолияти корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ ва технологияҳои истеҳсолии онҳо таҳқиқ ва таъсири онҳо ба ташкили баҳисобгирии идоракунӣ муайян ва баҳодиҳӣ карда шудааст.

4. Низомҳои баҳисобгирии ҳароҷот ва ҳисобкунии арзиши аслии маҳсулот, равандҳои тартибидӯй ва муҳтавои ҳисботи идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ таҳқиқ ва нақши онҳо дар қабули қарорҳои идоракунӣ баҳодиҳӣ карда шудааст.

5. Заминаҳои рушди баҳисобгирии идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ карда шуда, дар ин асос роҳҳои такомули он тавассути роҳандозӣ намудани механизмҳои банақшагирӣ ва идоракунии ҳароҷот дар низоми идоракунии корхонаҳои соҳаи мазкур муайян карда шудаанд.

6. Дар асоси омузиши заминаҳои ташакул ва рушди низомҳои баҳисобгирии идоракунӣ ва баҳодиҳии ҳусусиятҳои раванди таҳлили идоракунӣ методикаи ташкили таҳлили идоракунӣ барои татбиқсозӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ таҳия карда шудаанд.

7. Самтҳои такомули таҳлили идоракунӣ дар асоси маълумоти баҳисобгирии идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеӣ соҳтмонӣ бо истифодаи низомҳои рушдёфтаи назорат ва таҳлили ҳароҷот муайян карда шудааст.

5. Тавсив ба амалисозии натиҷаҳои таҳқиқот.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар шакли гузоришҳои илмӣ ва тавсияҳои амалӣ пешкаш гардида, дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявии баргузорнамудаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (солҳои 2019-2022) ва дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба баҳои мусбат сазовор гардидаанд. Тавсияҳои дар диссертатсия таҳияшуда метавонанд дар низомҳои баҳисобгирии муҳосибии корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ ба кор бурда шаванд. Муқаррароти назариявӣ ва тавсияҳои амалии таҳқиқот дар раванди таълимии зинаҳои бакалавриат ва магистратура бо самти «Баҳисобгирии бухгалтерӣ, таҳлил ва аудит» истифода мешаванд.

6. Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ.

Диссертатсия Ганиев Убайдулло Файзалиевич дар мавзуи “Ташкили баҳисобгирӣ ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ” аз рӯи бандҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 08.00.08 – баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит ҷавобғӯ мебошад: бандҳои 1.1. Парадигмаҳои ибтидой, концепсияҳои бунёдӣ, принсипҳои асосӣ, постулатҳо ва қоидаҳои баҳисобгирии бухгалтерӣ; 1.7. Баҳисобгирии

бухгалтерӣ (молиявӣ, идоракунӣ, андозӣ, корпоративӣ ва ғайра) дар корхонаҳои шакли ташкилӣ-хукуқияшон гуногун, ҳамаи соҳаҳо ва сатҳҳо; 1.13. Ташкили баҳисобгирии бухгалтерӣ (молиявӣ, идоракунӣ, андозӣ, корпоративӣ ва ғайра) аз рӯи сегментҳо, бизнес-чараёнҳо ва соҳторҳои таркибӣ; 1.16. Проблемаҳои баҳисобгирии харочот ва ҳисоб намудани арзиши аслии маҳсулот (кор, хизмат); 2.1. Парадигмаҳои ибтидой, концепсияҳои бунёдӣ, принсипҳои асосӣ, постулатҳо ва қоидаҳои таҳлили иқтисодӣ; 2.2. Асосҳои назариявӣ ва методологӣ, вазифагузории мақсадноки таҳлили

7. Мутобиқати төйдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он.

Доир ба мавзӯи таҳқиқот 15 кори илмӣ бо ҳаҷми умумии 5,6 ҷузъи чопӣ (аз ҷумла 4,2 ҷузъи чопӣ аз муаллиф), аз онҳо 6 мақола дар маҷаллаҳои тавсиянамудаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расонида шудааст.

Номгӯи муҳимтарин корхое, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

A. Интишорот дар нашрияҳои ба Рӯйхати маҷаллаҳо ва нашрияҳои илмии тақризии тавсиянамудаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дохилишаванда

[1-М]. Ғаниев, У.Ф. Ҳисботи идоракунӣ – асоси қабули қарорҳои идоракунӣ [Матн] / С.О. Мирзохонов, У.Ф. Ғаниев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020. - № 7. – С. 183-187

[2-М]. Ғаниев, У.Ф. Нақши баҳисобгирии идоракунӣ дар низоми идоракунии корхона [Матн] / У.Ф. Ғаниев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020. - № 8. – С. 129-133

[3-М]. Ғаниев, У.Ф. Таҳлили арзиши аслӣ – омили асосии идоракунии истеҳсолоти масолеҳи соҳтмонӣ [Матн] / У.Ф. Ғаниев, М.Х. Давлатзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Боҳтар. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. – 2020-2. – С. 309-315

[4-М]. Ғаниев, У.Ф. Корбурди низомҳои баҳисобгирии харочот ва ҳисбакунии арзиши аслӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ [Матн] / У.Ф. Ғаниев // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. – 2021. - № 4/2 (39). – С. 64-73

[5-М]. Ғаниев, У.Ф. Баъзе масъалаҳои ташкили таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ [Матн] / У.Ф. Ғаниев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2021. - № 7. – С. 102-108

[6-М]. Фаниев, У.Ф. Хусусиятҳои соҳавии истеҳсоли масолеҳи соҳтмонӣ ва таъсири онҳо ба ташкили баҳисобгирии идоракунӣ / С.Ф. Низомов, У.Ф. Фаниев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2022. – № 6. – С. 5-14

Б. Мақолаҳо дар дигар нашрияҳо:

[7-М]. Фаниев, У.Ф. Моҳияти иқтисодӣ ва иҷтимоии ҳароҷотҳо [Матн] У.Ф. Фаниев, Ш.З. Сироҷов / Муаммоҳои гузариш ба системаҳои ҳисобҳои миллӣ ва амалисозии методологияи ҳисобкунии нишондиҳандаҳои оморӣ / Маводи конференсияи ҷилмию амалӣ (Душанбе, 10 апрели соли 2019). – Душанбе: ДМТ, 2019. – 400 с., с. 73-75

[8-М]. Фаниев, У.Ф. Асосҳои назариявии банақшагирӣ (бучанигорӣ) дар низоми баҳисобгирии идоракунӣ [Матн] / У.Ф. Фаниев, Ф.Ф. Гафоров / Масоили муҳими такомул ва рушди аудити давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон / Маводи конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ (Душанбе, 28-30 июни соли 2019). – 465 с., с. 54-57

[9-М]. Фаниев, У.Ф. Ҳисботи баҳисобгирии идоракунӣ ва нақши он дар низоми идоракунии субъектони ҳочагидор [Матн] / У.Ф. Фаниев / Саноатикунонии кишвар ва таъмини рушди босуботи иқтисодиёт / Маводи конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ (Душанбе, 27 февраля соли 2020). – 583 с., с. 325-328

[10-М]. Фаниев, У.Ф. Анализ финансовой деятельности в условиях рыночной экономики [Матн] У.Ф. Ганиев, X. Нусратуллои / Бухгалтерский учет, анализ и аудит в условиях глобализации экономики / Материалы республиканской научно-практической конференции (Душанбе, 28 марта 2020 года). – Душанбе: ИТПС, 2020. – 260 с., с. 90-62

[11-М]. Фаниев, У.Ф. Равандҳои ташаккулӯбии таҳдили иқтисодӣ [Матн] / У.Ф. Фаниев, Ф.Қ. Ёдгорзода / Амалисозии ҳадафҳои рушди устувор: таҷрибаи хориҷӣ ва миллӣ / Маводи конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ (Душанбе, 13 октябри соли 2020). – С. 416-421

[12-М]. Фаниев, У.Ф. Хусусиятҳои хоси таҳдили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолеҳи соҳтмонӣ / У.Ф. Фаниев / Иқтисодиёт, молия, ҳисобгирӣ, таҳдил ва аудит: афзалиятҳои рушди стратегӣ дар шароити иқтисодиёти рақами / Маводи конфронси илмӣ-амалии байналмилалий баҳшида ба 80 солагии арбоби илм ва техникаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Уроқов Д.У. (Душанбе, 21-23 майи соли 2022). – Душанбе, матбааи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2022. – 890 с. - С. 414-419

[13-М]. Ганиев, У.Ф. Управленческий анализ и его особенности в отрасли строительных материалов / У.Ф. Ганиев / Иссиык – Кулского

форума бухгалтеров и аудиторов стран центральной Азии / Международный теоретический и научно-практический журнал / част 2. № 3 (38) 2022. – 266ст. Ст 66-70

[14-М]. Фаниев, У.Ф. Тахлили идоракуни дар низоми баҳисобгирии идоракунии корхонаҳои саноати масолехи соҳтмонӣ / У.Ф. Фаниев / Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар мавзӯи «механизмҳои молиявию қарзии татбиқи хадафҳои стратегии рушди ҷумҳурии Тоҷикистон» (душанбе, 18.-уми феврали соли 2022). – С. 56-62

[15-М]. Фаниев, У.Ф. Нақши ҳисоботи идоракунӣ дар корхонаҳои саноатӣ [Матн] У.Ф. Фаниев., С.М. Бухориев., М. Мусоева / Маводи Конференсия ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ дар мавзӯи «Дурнамои рушди менечмент ва маркетинг дар шароити иқтисодиёти рақа мӣ» (ш. Душанбе, 22 ноябр 2022). – С 76-80

Ҷаласаи васеи Шурои олимони факултети баҳисобгирий ва иқтисодиёти рақамии Доғишгоҳи миллии Тоҷикистон дар ҳайати оппонентҳо:

- номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент- Мирзоалиев А.А.
- номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент- Табарзода О.С

Дар асоси гуфтаҳои боло:

ҚАРОР КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Фаниев Убайдулло Файзалиевич дар мавзӯи “Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолехи соҳтмонӣ”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ, аз рӯи ихтисоси: 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит кори илмии анҷомдодашуда ба ҳисоб рафта ба талаботҳои КОА –и назди президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофикат мекунад;
2. Диссертатсияи Фаниев Убайдулло Файзалиевич дар мавзӯи “Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолехи соҳтмонӣ”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ, аз рӯи ихтисоси: 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит барои баррасӣ ва ҳимоя ба Шурои диссертационии 6D.КОА - 003-и назди Доғишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад”
3. Ба Фаниев Убайдулло Файзалиевич дар мавзӯи “Ташкили баҳисобгирий ва таҳлили идоракунӣ дар корхонаҳои саноати масолехи соҳтмонӣ”, аз рӯи ихтисоси: 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит, ҳулосаи мусбат дода шавад.

Назорати қарори мазкур ба зиммаи раиси Шурои олимон, декани факултети баҳисобгирий ва иқтисоди рақамӣ voguzor карда шавад.

Дар чаласа иштирок доштанд 20 нафар, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздиҳӣ 17 нафар, аз онҳо бо ихтисоси диссертатсияи муҳокимагардида д.и.и., профессор 2 нафар.

Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст:

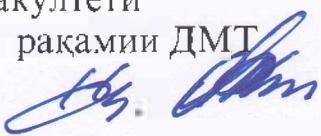
- “тарафдор” – 17 нафар
- “зид” – нест
- бетараф” - нест

Хулосаи мазкур дар чаласаи Шурои олимони факултети баҳисобгирий ва иқтисоди ракамии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 14 февраляи соли 2023, суратмаҷлиси №7 қабул гардидааст.

Раиси Шурои олимони факултети

баҳисобгирий ва иқтисоди ракамии ДМТ

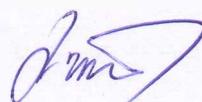
н.и.и., дотсент

Абдулмуминзода Н.А.

Муқарризони холис:

Дотсенти кафедраи баҳисобгирии
бухгалтерӣ ва аудити ДДТТ

Мирзоалиев А.А.

Мудири кафедраи
кибернетика ва иқтисоди
ракамии ДМТ
н.и.и., дотсент

Табарзода О.С.

Котиби илмии Шурои олимони
факултети баҳисобгирий ва
иктисоди ракамии ДМТ
н.и.и., дотсент

Зокирова Ф.Ҷ.

*Имзоҳои Абдулмуминзода Н.А., Табарзода О.С., Зокирова Ф.Ҷ. – ро
тасдиқ менамоям.*

Сардори раёсати кадро
ва корҳои маҳсуси ДМТ

«16» февралӣ

с.2023

Тавқиев Э.Ш.

Имзои Мирзоалиев А.А. – ро тасдиқ менамоям

Сардори раёсати кадро
ва корҳои маҳсуси ДДТТ

«17» февралӣ

с.2023

Пирзода С.С.